

sveučilištima u Hrvatskoj, a mnogi su i gostujući predavači na europskim sveučilištima te suradnici na međunarodnim istraživačkim projektima.

Institut je izdavač ili suizdavač brojnih tematskih i regionalnih monografija te zbornika radova i znanstvenih studija posvećenih raznim aspektima kulture. Izdavačka djelatnost snažnije se razvila posljednjih petnaestak godina, a godine 2002. pokrenuta je *Biblioteka Nova etnografija* radi sustavnog i kontinuiranog objavljivanja etnoloških i folklorističkih studija, ali i studija iz drugih društveno-humanističkih disciplina domaćih i stranih autora. Do sada je u toj Biblioteci, samostalno ili u suizdavaštvu, objavljeno osamnaest naslova – autorskih knjiga i zbornika radova – koji se bave različitim kulturološkim temama: glazbenim i plesnim folklorom, rodnom tematikom, temama vezanim za razdoblje socijalizma i postsocijalizma, mitologijom, religijom i svetačkim kultovima, kulturom prehrane, kulturnom animalistikom, novim medijima, te metodološkim i epistemološkim pitanjima suvremenih istraživanja. Institut već gotovo pet desetljeća objavljuje i časopis *Narodna umjetnost*, koji je od 1995. prerastao u međunarodni časopis koji izlazi dva puta godišnje. U 2009. godini, u engleskom svesku, bit će objavljeni radovi s ovogodišnjeg međunarodnog skupa.

Valentina Gulin Zrnić i Tvrtko Zebec

MITOVI, BAJKE I NARODNE PRIPOVIJESTI

Međunarodna studentska konferencija Ogulin, 21. - 25. svibnja 2008.

Klub studenata etnologije "Domaći" neprofitna je udruga studenata etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Klub službeno postoji kao udruga od 2001. godine, a ima nekoliko ciljeva: međusobno upoznavanje studenata etnologije različitih godina izvannastavnim sadržajima, organiziranje stručnih predavanja i seminara, projekcije etnoloških filmova sa stručnim sugovornicima, pri čemu je naglasak na znanstvenoj diskusiji i afirmaciji studenata u istraživačkom radu. Klub danas ima tridesetak članova sa svih godina studija etnologije i kulturne antropologije, koji čine Skupštinu Kluba. Prema Statutu udruge, svake godine Skupština bira peteročlano Predsjedništvo, tročlani Nadzorni odbor i tročlani Sud časti. U akademskoj godini 2007./2008. članovi Kluba, od kojih su neki i članovi Hrvatskog etnološkog društva, organizirali su i suorganizirali niz događanja, a spomenut ćemo samo neka: terenska nastava "Za križen" (uz pomoć Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu), studentska predavanja u prostorijama Filozofskog fakulteta, predavanje prof. dr. sc. Aleksandra Štulhofera o problemima istraživanja seksologije uz projekciju filma

"Kinsey" te međunarodna studentska konferencija "2008 Ogulin" s temom *Mitovi, bajke i narodne pripovijesti*.

Konferencija je održana u Ogulinu u prostorijama Hrvatskoga olimpijskog centra "Bjelolasica" od 21. do 25. svibnja 2008. godine. U organizaciji su osim autora ovoga teksta sudjelovali i ostali članovi Kluba studenata etnologije "Domaći" te kolega Mario Žbulj, student etnologije i kulturne antropologije na Sveučilištu u Zadru. Pri organizaciji su pomogli i zaposlenici Turističke zajednice grada Ogulina, koji su organizirali otvorenje konferencije u hotelu "Frankopan" u Ogulinu i izlet uz stručnog vodiča po važnim lokalitetima u Ogulinu i okolici za sve sudionike konferencije. Novčano su konferenciju podržali HED, Sveučilište u Zadru, Filozofski fakultet u Zagrebu te Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a dijelom su participirali i sudionici skupa. Ogulin je izabran stoga što se upravo tamo odvija aktualan projekt *Ogulin grad bajke*, koji oživljava temu konferencije u kontekstu kulturnog turizma, koji postaje sve važnijim za taj grad.

Tijekom konferencije održano je deset izlaganja: Mario Žbulj (uvodna rasprava o nastanku mitova), Tihana Bihler (Vile i vilenice u Hrvatskoj), Sandra Grčić (Staroslavenska poganska mitologija), Kristina Vugdelija (Vjerovanja o duhovnosti stabla), Silvije Habulinec (O grenlandskim narodnim pripovijestima), Mario Katić (Mitski elementi u usmenoj književnosti Hrvata Bosanske Posavine), Natalia Kharitonova i Anna Demina (Baba Jaga u ruskoj/slavenskoj mitologiji), Mario Žbulj (Prikaz skandinavske mitologije) i prof. dr. sc. Vitomir Belaj (Mitovi, bajke, basne i pripovijesti). Studenti predavači su stigli sa Sveučilišta u Zagrebu, Zadru i St. Peterburgu, dok su mnogi strani kolege odustali zbog udaljenosti i troškova putovanja. Osim izlagača predavanjima je prisustvovalo i sudjelovalo u diskusijama još desetak studenata etnologije i kulturne antropologije iz Zadra i Zagreba. Posebno valja istaknuti da je većina studentskih predavanja temeljena na vlastitim domaćim i inozemnim istraživanjima (koliko je to bilo ostvarivo). Gotovo svi studenti predavači studiraju etnologiju u kombinacijama s grupama koje se s etnologijom međusobno dopunjuju (slavistika, lingvistika, ruski jezik, kroatistika...), što je osobito bilo zanimljivo u diskusijama, gdje se o pojedinim temama raspravljalo iz različitih pozicija što je pridonijelo multidisciplinarnim poveznicama u istraživanjima i pomoglo predavačima da prošire vidike i teme istraživanja usmjere različitim zanimljivim pitanjima. Prof. dr. sc. V. Belaj je manirama iskusnog istraživača u svojem predavanju razjasnio sve moguće teorijske nedoumice, povezavši istraživanje slavenske starine s tekstovima Ivane Brlić-Mažuranić.

U ime organizatora možemo reći da smo zadovoljni ishodom ove studentske konferencije. Konferencija je još više animirala studente etnologije i kulturne antropologije da promišljaju etnologiju izvan okvira zadanih fakultetskim programima i da shvate koliko multidisciplinarni pristup može biti koristan u etnološkim istraživanjima. Pomogla je studentima različitih godina studija da se bolje upoznaju sa svojim kolegama s drugih godina i drugih sveučilišta. Želja je organizatora da sadašnji i budući studenti etnologije i kulturne antropologije nastave kontinuirano sudjelovati u aktivnostima Kluba studenata etnologije "Domaći", od čega će, nadamo se, i naša znanost

profitirati jer će studenti steći iskustva koja će im biti korisna i poslije studija. Posebno nas raduje što su svi sudionici konferencije zadovoljni i organizacijom i izborom lokacije primjerene temi. S obzirom na to da se studenti etnologije i kulturne antropologije iz Zadra i Zagreba nemaju prilike družiti tijekom godine, svi su se složili da treba barem jednom godišnje organizirati slična događanja.

Klub na čelu s novim Predsjedništvom u novoj akademskoj godini nastavlja s dosadašnjim aktivnostima i planira neke nove (primjerice, izdavanje časopisa). Jedno je od planiranih događanja u akademskoj godini 2008./2009. i međunarodna studentska konferencija, koja će tematski biti slična ogulinskoj konferenciji, a mjesto i vrijeme će se odrediti prema novčanoj situaciji.

Nadamo se da će Klub nastaviti usko surađivati s Odsjekom za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i HED-om, bez čijeg bi se doprinosa teško ostvario ovaj projekt. Zahvaljujemo svima koji su bilo kako pomogli Klubu u protekloj akademskoj godini.

Krešimir Bermanec i Silvije Habulinec

Marija Novak **TRAGOVI HRVATSKE MITOLOGIJE**

Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, 2007., 361 str.

Knjiga Marije Novak osebujno je djelo, u kojem autorica iznosi svoja saznanja o vezi raznih obreda i elemenata duhovne kulture stanovništva sjeverne Hrvatske i usmene književnosti kao plod analize tradicijskih vrijednosti vjerovanja i njihova stapanja s kršćanskim sadržajima. Kroz to daje objašnjenja o stapanju svijeta pretkršćanskih božanstava s kršćanskim likovima i otkriva kontinuitet kulture od starohrvatskog do suvremenog doba.

Marija Novak, rođena Međimurka, s 27 godina je ušla u red aktivnih književnica s pripovijetkama i pjesmama za djecu. Međutim, vrlo je rano, zahvaljujući interesu svojih roditelja za folklorne izražaje, počela i sama uočavati specifična tradicijska ponašanja u običajima u svome rodnom kraju. To je u njoj budilo znatiželju i motiviralo je da pokuša razjasniti razloge za upravo takvo ponašanje. Na pitanja *zašto se upravo taj običaj održava na taj dan*, *zašto se u pjesmama u nekom običaju spominju određeni sveci*, *zašto je potrebno održavati neke običajne radnje upravo na određenom danas uglavnom zapuštenome mjestu*, godinama je tražila odgovore. Svojim istraživanjima razvijala se u folkloristicu koja je znanstvenim metodama razjašnjavala dio po dio do tada, u etnološkoj i folklorističkoj znanosti, neotkrivenih značenja obrednih detalja u običajima. Obrađivala je pojedine teme i davala odgovore uvijek na osnovi analize i usporedbe podataka iz postojeće